

A black dog, possibly a Labrador Retriever, is dressed in a dark, heavy trench coat and a matching scarf. The dog's eyes are glowing with a bright red light, giving it a menacing or supernatural appearance. The background is solid black, making the dog and its glowing eyes the central focus. The overall mood is dark and mysterious.

Othello

146. hooaeg

Othello

TRAGÖÖDIA KAHES VAATUSES

TEKSTI ÜLEKIRJUTUS ANDRES NOORMETS
LAVASTAJA JA LAVAKUJUNDAJA ANDRES NOORMETS
KOSTÜÜMIKUNSTNIK MAARJA VIIDING
VALGUSKUNSTNIK MARGUS VAIGUR (ENDLA)
HELIKUNSTNIK TAAVI KERIKMÄE
VÕITLUSKUNSTNIK HELLAR BERGMANN
LAVASTUSDRAMATURG ESKO SALERVO (YLE, SOOME)
ETENDUSE JUHT KAISA RIIVALD

TEKSTIVERSIOONI LOOMISEL ON KASUTATUD ON JAAN KROSSI (1966),
PEETER VOLKONSKI JA HANNES VILLEMSONI (2005) TÕLKEID.

ESIETENDUS 7.05.2016 VANEMUISE VÄIKESES MAJAS

OSADES

OTHELLO – JIM ASHILEVI (VON KRAHLI TEATER)

JAGO – STEN KARPOV

CASSIO – ANDRES MÄHAR

RODRIGO / ÜLEMJUHATAJA – KAROL KUNTSEL

BRABANTIO / MONTANO / LODOVICO – RIHO KÜTSAR

DESDEMONA – LIIS LAIGNA

EMILIA/ BIANCA – RAGNE PEKAREV

William Shakespeare (1564-1616)

oli renessansiaegne inglise näitekirjanik ja luuletaja, keda kaasaegses mõõtkavas võiks vabalt nimetada maailma näitekirjanduse superstaariks.

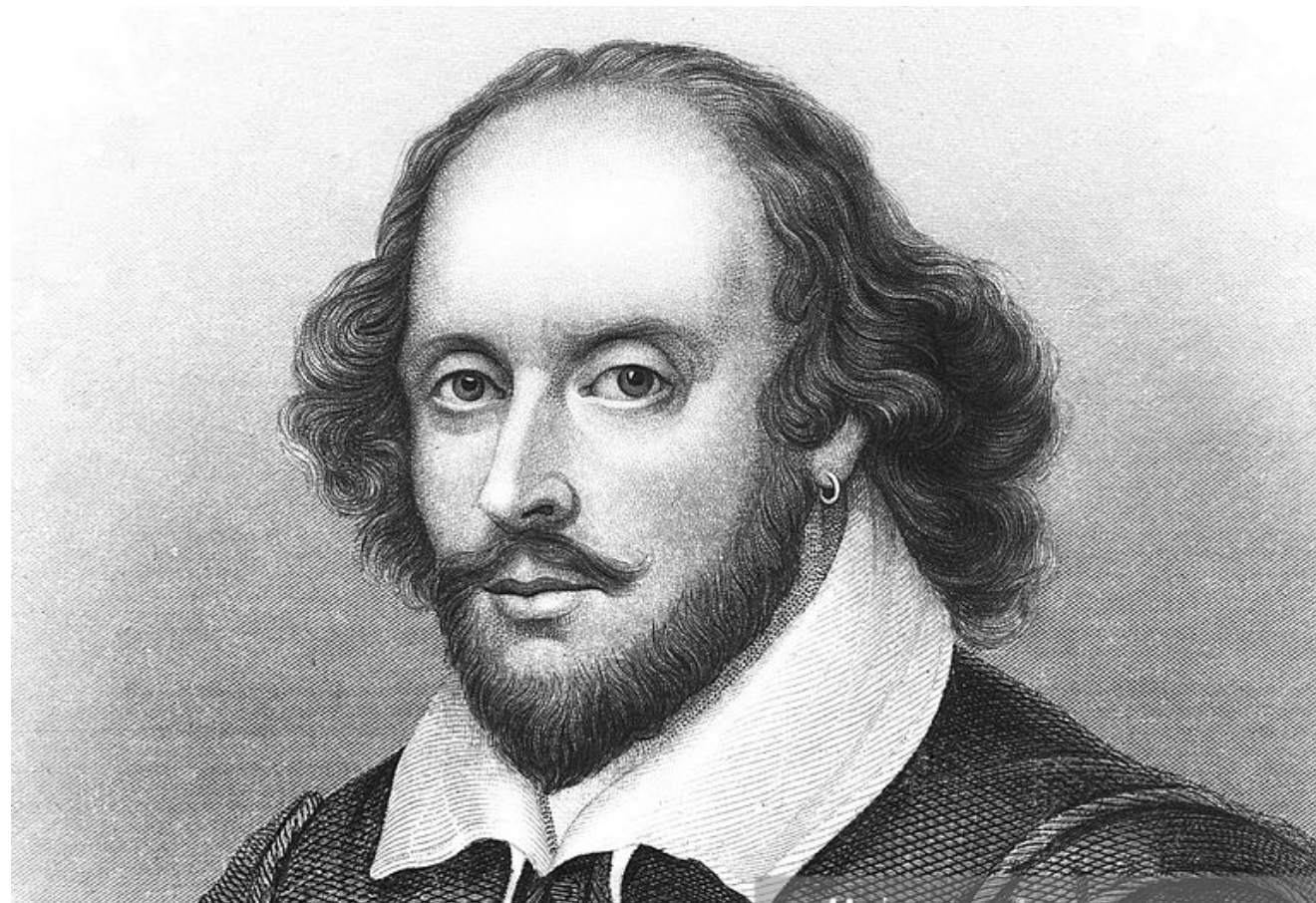
Ta sündis köösneri pojana Inglise linnakeses Stratford-upon-Avon ning sai ilmselt hariduse kohalikus ladina koolis. 18-aastaselt abiellus ta endast 7 aastat vanema Anne Hathawayga. Nende kolmest lapsest jäid elama kaks, ent kuna üks tütardest suri lastetuna ning teise tütre kolm last jäid samuti järglasteta, siis kuulsa kirjaniku vereliin hääbus.

Näitleja ja näitekirjanikuna alustas ta Londonis tegevust ajavahemikus 1585 – 1592 (täpsem aeg teadmata), säilinud on info, et 1592. aastal on Londonis lavale jõudnud mitu tema näidendit. Alates 1599. aastast oli ta seotud Globe'i teatri tegevusega. Väidetavalt oli kirjanik ka päris edukas ja lugupeetud ärimees ning talle kuulus kodulinnas Stratford-upon-Avonis linna suuruselt teine maja. Shakespeare suri 49-aastaselt ning tema surma põhjus pole teada. Ta on maetud Stratfordi Püha Kolmainu kirikusse ning tema hauakivil olev epitaaf manitseb tema väsinud luid mitte liigutama. Väidetavalt on sellest soovist kinni peetud ka kiriku restaureerimise ajal.

Shakespeare on kirjutanud rohkem kui 30 näidendit (osade autorlus on vaieldav) ja 154 sonetti. Tema näidendid jagatakse tavaliselt kolmeks: komöödiad, tragöödiad ja ajaloolised draamad. Uurijad arvavad, et ladina koolis saadud teadmised antiikmütoloogiast ja antiikaja ajaloost on põhjuseks, miks nii paljude Shakespeare'i näidendite tegevus toimub Itaalias või antiikajal. Näidendid on suuremas osas kirjutatud blankväärsis, mis on klassikalises inglise luules väga levinud väärsivorm.

Shakespeare'i mõju maailma kultuurile on mõõtmatult suur. Tema teosed on läbi sajandite inspireerinud paljusid loojaid ja vaatajaid, tema teostest

on tehtud palju töötlusi, samuti on need arvukate filmide, ooperite ja kujutava kunsti teoste aluseks. Inglise keelel on põhjust Shakespeare'i tänada ka paljude tänapäeval nii igapäevaste sõnade ja väljendite eest, mis väidetavalt on keelde jõudnud just läbi kirjaniku teoste. 2016. aastal möödub 400 aastat Shakespeare'i surmast, seetõttu tähistatakse Shakespeare'i aastat.

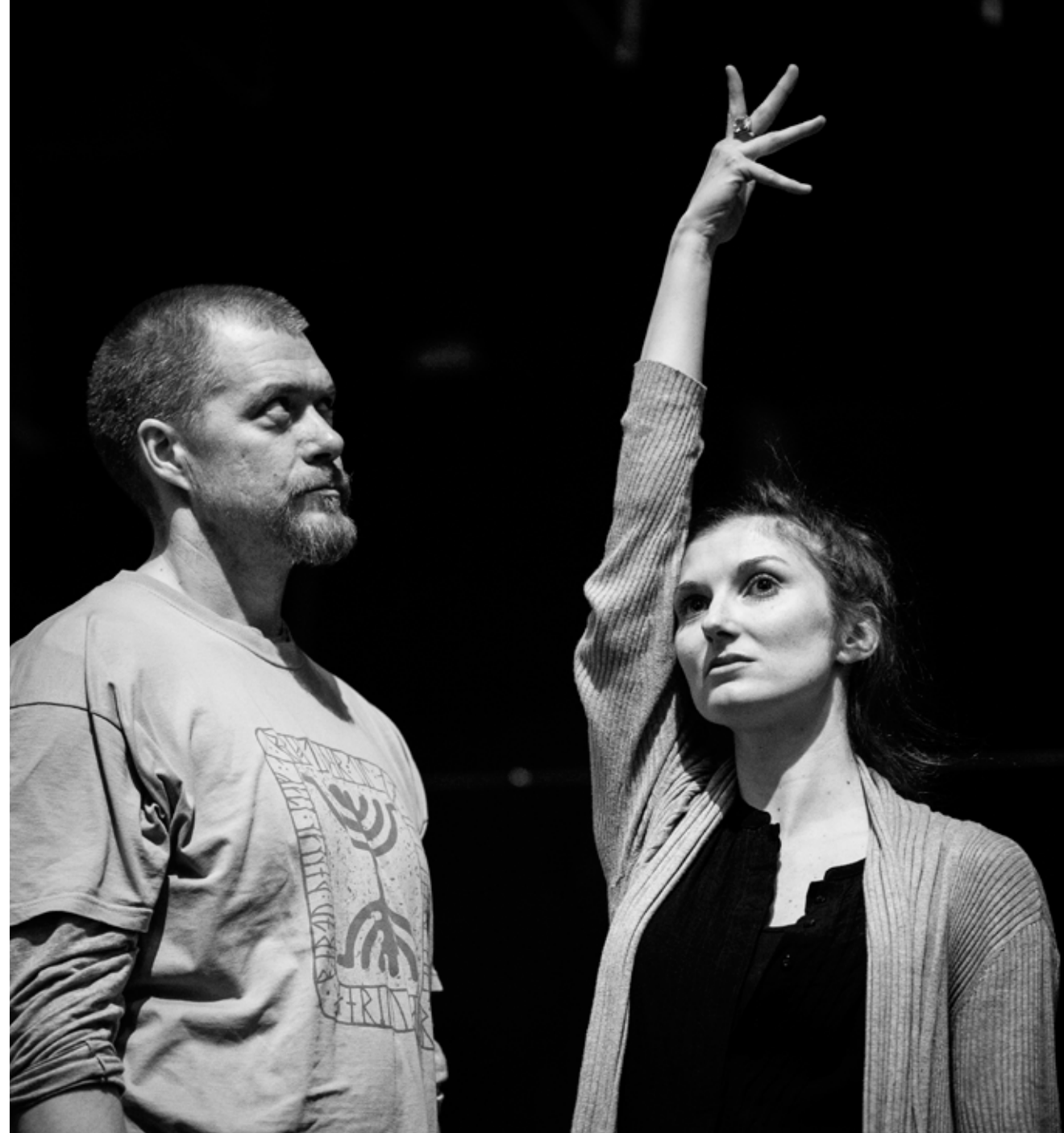
Fakte Shakespeare'i kohta:

- Shakespeare'i vanemad olid ilmselt kirjaoskamatud, samuti olid seda ka Shakespeare'i naine ja tütreid.
- Shakespeare kandis vasakus kõrvas kullast kõrvarõngast – nii oletatakse Chandose maali põhjal, mis ilmselt on maalitud natuurist. Elizabethi-aegsel Inglismaal ei kandnud kõrvarõngaid sugugi mitte kõik mehed, pigem kuulus see ehe kunstnike ja boheemlaste stiili juurde.
- Shakespeare'i pikim näidend on „Hamlet“, mis koosneb 4042-st reast.
- Shakespeare'i lühim näidend on „Eksituste komöödia“, mis koosneb 1770-st reast.
- Shakespeare viimane näidend oli „*The Two Noble Kinsmen*“ („Kaks üllast sugulast“), kirjutatud aastal 1613.

Näidendit pole eesti keelde tõlgitud.

- Shakespeare'i näidendites on kokku 13 suitsiidi, neist tuntumad on Romeo ja Julia enesetapud tragöödias „Romeo ja Julia“ ning kolm vabaturma minekut näidendis „Julius Caesar“ (Cassius, Brutus, Portia).
- On ainult 2 Shakespeare'i näidendit, mis on läbivalt kirjutatud blankväärsis: „Richard II“ ja „Kuningas John“. Enamikes näidendeis on ka proosalõike.

- Ameerikas elavad kuldnokad peavad oma sealse elu eest olema tänulikud kirjanik Shakespeare'ile. Nimelt mainitakse erinevaid linnuliike Shakespeare'i näidendites rohkem kui 600-l korral, kuldnokka on mainitud näidendi „Henry IV“ esimeses osas. Aastal 1890 otsustas ameeriklane Eugene Schiffelin importida USA-sse kõik linnuliigid, kes on Shakespeare'i näidendites esindatud, kuid puuduvad USA faunast. 60 kuldnokka lasti lahti New Yorgi Central Parki ning nüüdseks on populatsioon nii jõudsalt paljunenud, et ohustab mitmeid „pärismaalastest“ linnuliike.
- Väidetavalt elas Shakespeare kaksikelu. Londonis oli ta tuntud kui kuulus näitekirjanik, oma kodulinnas, kus elas tema pere, tunti teda aga kui väarikat ärimeest ja kinnisvaraomanikku.
- Shakespeare'i tuntakse eelkõige kui kirjanikku, vähemtuntud on fakt, et ta oli ka näitleja. On olemas kindlad tõendid, et ta on mänginud „Hamletis“ Hamleti isa vaimu ning näidendis „Nagu teile meeldib“ Adami rolli.

Viis müüti Shakespeare'ist.

Müüdid William Shakespeare'i kohta on nii levinud, et sellel müüdimaailmal on inglisekeelses maailmas lausa oma nimi: *Bardolatry*. Väike selgitus selle nime etümoloogiast: alates 19. sajandist on inglisekeelses maailmas Shakespeare'i sageli nimetatud bardiks. Termin *Bardolatry* mõtles välja kirjanik G.B.Shaw.

Esimene müüt: Shakespeare ei kirjutanud oma näidendeid ise.

2011. aastal esilinastunud Roland Emmerichi film „Anonymous“ elustab müüdi, et Shakespeare'i tööde autor oli hoopiski Oxfordi krahv Edward de Vere. Seda müüti usub ka tunnustatud briti näitleja ja lavastaja Derek Jacobi (s 1938), kes on ajakirjanduse veergudel väitnud end uskuvat, et mees, kes oli pärit Stratford-upon-Avonist ja tuntud Shakespeare'i nime all, oli tegelikult 17nda Oxfordi krahvi variisik.

Lood ja legendid Shakespeare'ist, mida rääkisid lugematud näitlejad, kirjanikud, kirjastajad, teenrid ja naabrid, tõusid pinnale pea 200 aastat pärast Shakespeare'i surma, kui James Cowell avaldas oma kahtlused raamatus „*Some reflections on the life of William Shakespeare*“ (Mõned mõtted William Shakespeare'i elust). Sellele teosele järgnesid aja jooksul uued avastused ja teooriad, sealhulgas ka näiteks avaldused, et Shakespeare peitis näljahäda ajal teravilja, samal ajal kui paljud kannatasid jne.

Suures osas tuginevad kõik taolised väited arusaamale, et tema tööde erakordsus ei ole kooskõlas elulooliste faktidega, mida me sellest mehest teame.

Teine müüt: Shakespeare'il oli erakordselt suur sõnavara.

Üks sagedamini korratav tähelepanek selle kohta, mis teeb Shakespeare'i tööd nii erakordseks, on arvamus, et tal oli erakordselt suur sõnavara ning unikaalne oskusuusi sõnu luua. Erinevatel hinnangutel koosnes Shakespeare'i sõnavara 20st kuni 30st tuhandest sõnast, sõltuvalt sellest, kuidas sõnu loendati (osad uuringud on sõnade ainsust ja mitmust lugenud eraldi sõnadena). Rikkaliku sõnavara teooriat on toetanud ka väga tunnustatud teadlased, nt Stanley Wells, kes 2003. aastal avaldatud artiklis kirjutas: „Shakespeare'i teostes on kasutatud erakordselt ulatuslikku sõnavara ning paljud neist sõnadest olid keeles täiesti uued.“

Shakespeare'i uurija Hugh Craig tegi statistilise ekspertiisi ja avaldas seejärel uurimuse, mis analüüsis Shakespeare'i sõnavara võrrelduna teiste renessansiaegsete kirjanike omadega. Uurimusest selgus, et Shakespeare'i keskmine kasutatud sõnade arv jäi uuritud kirjanike sõnavarade skaalal täpselt keskele. Uuringu järgi troonis suurima sõnavaraga tabeli tipus John Webster ning Shakespeare'i positsioon jäi skaalal Robert Greene'i ning John Lyly vahele. Samamoodi juhtus võrdluses Ben Johnsoni ja Thomas Middletoniga – uute sõnade loomes oli Shakespeare nende vahel täpselt keskmine.

Tuleb välja, et Shakespeare'i keelemehe-mainet põhineb peamiselt suurel näidendite hulgal, mis on säilinud ja tänini lavalaudadel, erinevalt paljude tema kaasaegsete näitekirjanike töödest.

Kolmas müüt: Shakespeare oli harimatu.

Shakespeare näidendikogu „*The First Folio*“ (1623) sisaldab tema kirjandusliku rivaali Ben Jonsoni poeemi, kus Jonson surnud kirjaniku

kohta muuhulgas väidab, et tolle reputatsioon kunstnikuna on tugev, ehkki ta oskas vähe ladina ja veel vähem kreeka keelt. Selle kommentaari tõttu on järeldatud, et Shakespeare ei käinud ülikoolis ning oli kas suurepärase autodidakt või nimekas pettur. Praegu valitsevatele seisukohtadele toetudes on Shakespeare siiski lisatud tähelepanuväärsete iseõppijate leheküljele Wikipedias. Arvatakse, et nimeka neoklassitsisti Ben Jonsoni meelest võis Shakespeare'i ladina keele oskus küll olla vähene, ent see ei tähenda, et ta oli harimatu. Kui tema haridus vastas seisusele, siis käis kirjanik ilmselt Strattfordi *Kings Free Grammar School*'is. Selle kooli ürikud pole kahjuks säilinud, et tuginedes paberitele, mis on jäänud alles teistest sarnastest koolidest, õppis Shakespeare ilmselt nii ladina keelt, retoorikat kui kirjandust: renessansiaegsete humanistide teoseid ning klassikalisi ladinakeelseid autoreid, nagu Cicero, Ovidius, Seneca, Vergilius jt.

Neljas müüt: Shakespeare oli üksildane kunstnik.

Üldiselt räägitakse Shakespeare'ist kui eraklikust ja üksildasest mehest, õigemini on teda enamasti niisugusena kujutatud. Praeguseks on teadlased ammu veendunud, et kaasautorlus oli Shakespeare'i-aegses teatris reegel, mitte erand. Jonathan Hope'i lingvistiline näidendite analüüs kinnitab, et Shakespeare tegi koostööd vähemalt kolme kaasaegse dramaturgiga: John Fletcheri, Thomas Middletoni ning George Wilkinsiga ning seda vähemalt nelja teose puhul: „Henry VIII“, „*The Two Noble Kinsmen*“ („Kaks üllast sugulast“, eesti keelde tõlkimata näidend), „Timon Ateenast“ ja „Perikles“.

Mitmed teadlased usuvad, et toleaeagsed näidendid pandi sageli näitlejatele personaalselt mõeldud osadest „tükkaaval“ kokku. Lõplik teos valmis seega autori, näitleja ja teiste teatriga seotud isikute koostöös.

Viies müüt: *Shakespeare'i armastusluule on pühendatud naisele.*

Oscari võitnud film „Armunud Shakespeare“ portreerib kirjanikku, kes läkitab kõrgest soost daamile armastust ja imetlust täis sonette. On aga selgunud, et ilmselt on 126 esimest sonetti 154st pühendatud meessoost armsamale, kellelegi mr W.H.-le. Uurijad pakuvad, et renessansiaeg ei olnud samasooliste vastastikuse külgetõmbe suhtes nii tõrjuv kui hilisemad ajastud. Kirjandusuuriija Margareta de Grazia väidab aga, et hoopis suurem skandaal on peidus Shakespeare'i ülejäänud 28-s sonetis, mis on pühendatud salapärasele „Tõmmule Daamile“. Temakese tumedam nahk, väidab Grazia, oleks võinud põhjustada toleaeagses ühiskonnas hoopis suurema sotsiaalse barjääri kui mister W.H. sugu.

/Refereeritud ajalehest „The Washington Post“. Ari Friedlander: Five myths about William Shakespeare/

Tragoedy of Othello

The Moore of Venice.

*As it hath beene diuerse times acted at the
Globe, and at the Black-Friers, by
his Maiesties Seruants.*

Written by William Shakespeare.

William Shakespeare'i näidend „Othello“

William Shakespeare'i tragöödia „Othello“ (originaalpealkirjaga „*The Tragedy of Othello, the Moor of Venice*“) on arvatavasti kirjutatud aastal 1603. Näidendi aluseks on itaalia kirjaniku Giovanni Battista Giraldi (rohkem tuntud nime all Cintio) 1565 aastast pärinev jutustus „*Un Capitano Moro*“ (Moorlasest kapten). Lugu ilmus tema novellikogus „*Ecatommiti*“, mis koosneb Giovanni Boccaccio „*Dekameroni*“-laadselt paljudest väikestest lugudest. Arvatakse, et Cintio loo süžee võib põhineda 1508. aasta paiku Veneetsias realselt toimunud sündmustel. Tema „Moorlasest kaptenis“ on ainult üks nimeline tegelane - Disdemona, ülejäänud tegelasmääratlused on üldnimelised: Moorlane, Lipnik, Lipniku naine jne. Disdemona suu kaudu laseb Cintio kõlada ka oma loo moraali: euroopa naistel on arutu abielluda teistest rahvustest temperamentsete meestega.

Shakespeare'i eluajal Cintio jutustust inglise keelde ei tõlgitud, ent ometi on uurijad veendunud, et Shakespeare pidi looga mingil moel kokku puutama. Võimalik on, et lugu jõudis Shakespeare'ini prantsuskeelse tõlke kaudu, mis ilmus aastal 1584. Arvatakse ka, et mõningal määral võisid kirjanikku inspireerida umbes aastal 1600 kuninganna Elizabethi juures audientsil käinud moorlaste delegatsioonid Marokost. Shakespeare'i näidend erineb Cintio jutustusest omajagu, eriti suured on erinevused Disdemona surmamises ja sellele järgnevas. Selles teoses tapavad moorlane ja lipnik naise üheskoos, pekstes ta liivakottidega surnuks.

Esimesed teated Shakespeare'i näidendist „Othello“ pärinevad aastal 1604 ilmunud kuulutusest, kus öeldakse, et hingedepäeval esitavad Tema Majesteedi näitlejad näitemängu „Veneetsia moorlane“. Arvatakse siiski, et

näidend võis esietenduda juba ka aastal 1603 ning mõned uurijad usuvad, et õige aastaarv võib olla veel varasem: 1601 või 1602. Trükis ilmus näidend esmakordselt aastal 1622.

Mis puutub Othello tegelaskujusse, siis pole siiani lõplikult selgeks vaieldud, millisesse rassi Shakespeare'i moorlane kuulus. Shakespeare'i – uurija E.A.J. Honigmann tõdeb, et andmed on vastuolulised. Kriitikud kinnitavad, et termin „moorlane“ viitab küll tumedamale nahavärvile, ent kuna koos selle sõnaga kasutatakse ka märksõnu „aafriklane“, „somaallane“, „etiooplane“, „neeger“, „araablane“, „berber“ ja isegi „indialane“, siis on tõe selgitamine keerukas. Kuna Shakespeare'i Othello end näidendi tekstis korduvalt ise mustanahaliseks nimetab, siis võiks see olla juhtniidiks, ent uurija Honigmanni jaoks pole see pädev argument, sest tema andmetel võis Elizabethi-aegses maailmas sõna „must“ tähendada lihtsalt tõmmunahalist. Jago nimetab näidendis Othellot korduvalt barbariks, viidates justkui mehe Põhja-Aafrika päritolule, seevastu Roderigo ütleb Othello kohta „paksuhuuleline“, mis viitab pigem Sahara kõrbe piirkonnale. On ka levinud seisukoht, et Shakespeare'i inspireeris Othello tegelaskuju loomisel Abd el-Ouahed ben Messaoud ben Mohammed Anoun – Berberi kuningas saadik kuninganna Elizabeth I juurde aastal 1600.

Esimene mustanahaline näitleja, Ira Aldrige, astus Othellona Londonis teatrilavale aastal 1833. Suuremalt jaolt on maailma teatrimetropolides Othello roll olnud aga mustaks värvitud näoga valgenahaliste näitlejate mängida: Edmund Kean (1814), Ralph Richardson (1937), John Gielgud (1961), Laurence Olivier (1964), Anthony Hopkins (1981), Orson Welles (1952, film).

„Othello“ on läbi aegade olnud üks Shakespeare'i enimmängitud näidendeid, juba 17. sajandist on teada palju erinevaid lavastusi. 1660nda aasta lavastusega, mille tõi lavale Thomas Killigrew' *Kings Company* on seotud veel üks teatriajalooline sündmus: lavastuses mängis Desdemonat Margaret Huges ning arvatakse, et see oli esimene kord, kui Inglismaal avalikkuse ees astus lavale professionaalne näitlejanna.

Shakespeare'i „Othello“ on sageli inspireerinud ka heliloojaid, koreograafe ning filmirežissööre. 1816. aastal valmis ooper Gioachino Rossini, 1887. aastal Giuseppe Verdil. Verdi ooperist on teinud filmiversiooni nimekas režissöör Franco Zeffirelli (1986, nimiosas Placido Domingo). Kuulsatest koreograafidest on „Othellost“ inspiratsiooni saanud Jose Limon (*The Moor's Pavane* Henry Purcelli muusikale, kus moorlase rolli on tantsinud ka Rudolf Nurejev). 1985. aastal esietendus Hamburgi balletiteatris John Neumeieri „Othello“, kus muusikana kasutati Arvo Pärdi, Alfred Schnittke jt teoseid. 2002. aastal lõi koreograaf Lar Lubovitch Elliot Goldenthali muusikale kaasaegse täispika balleti, mis esietendus suure menuga San Francisco balletiteatris.

Esimene filmiversioon „Othellost“ jõudis kinolinadele 1952 režissöör Orson Wellesi must-valge *film noir*-nägemusena. Welles mängis filmis ise ka nimiosa. Režissöör Stuart Burge'i filmi (1965) peaosatäitja oli kuulus Laurence Olivier. 1989. aastal tegi „Othellost“ oma filmiversiooni nimekas inglise lavastaja Trevor Nunn, nimiosas oli mustanahaline ooperilaulja Willard White. 1998. aastal tegi oma adapteeritud versiooni „Othellost“ India filmikompanii Malayalam, film kannab pealkirja „*Kaliyattam*“.

Lavastused Eestis:

1910 Estonia, lav K. Jungholz. Othello – Th. Altermann, Desdemona – N. Pinna, Jago – P. Pinna

1924 Estonia, lav A. Lauter. Othello – A. Lauter, Desdemona – E. Villmer, Jago – H. Laur

1931 Narva teater, lav E. Lemmiste. Othello – F. Malmsten, Desdemona – A. Ulm, Jago – A. Bergerer

1936 Tallinna Töölister, lav A. Särev. Othello – A. Särev, Desdemona – A. Reial ja L. Römmer, Jago – O. Põlla

1939 Ugala, lav E. Tinn. Othello – E. Tinn, Desdemona – T. Kukk, Jago – J. Ots

1949 Estonia, lav A. Särev. Othello – K. Karm, A. Lauter; Desdemona – A. Talvi, H. Viisimaa; Jago – A. Eskola, R. Tarmo

1963 Estonia (G. Verdi ooper), lav P. Mägi. Othello – A. Püvi, K. Karask

Desdemona – L. Panova, A. Kõlvand, Jago – G. Ots, T. Kuusik

1986 Ugala, lav M. Karusoo/ K. Raid. Othello – R. Malmsten, Desdemona – K. Saldre, Jago – A. Lepik, V. Saldre

1994 Rakvere teater, lav M. Mikiver. Othello – M. Mikiver, Desdemona – A. Semjonova, Jago – R. Baskin

1997 Vanemuine (G. Verdi ooper), lav M. Mikiver. Othello – I. Kuusk, Desdemona – P. Lill, P. Levandi, Jago – J. Zahharov

2002 Von Krahli Teater. „HOT“ (M. Undi tõõtlus W. Shakespeare'i näidendist). HOT- J. Ulfak, Jack - E. Laur, Demona – L. Vahtrik.

2005 Eesti Draamateater, lav H. Hellwig (Rootsi). Othello – J. Rekkor, Desdemona – M. Avdjuško, Jago – M. Malmsten

2005 Estonia (G. Verdi ooper), lav R. Langbacka (Soome). Othello – B. Maisuradze, S. Nayda, Desdemona – O. Dyka, J. Zelenskaja, P. Lill, H. Veskus, Jago – J. Zahharov, R. Elp, S. Nayda

2012 Estonia (ballett), lav M. Kesler. Othello – A. Prigorovski, Desdemona – E. Andre, Jago – S. Upkin

2016. aastal jõuab W. Shakespeare'i „Othello“ esmakordselt Vanemuise draamalavale.

Külalised Vanemuise lavastuses „Othello“

Maarja Viiding (s 1985) on vabakutseline lavastuskunstnik.

Ta on õppinud Tallinna Polütehnikumis fotograafiat, saanud bakalaureusekraadi Tallinna Kunstiülikoolis filmi- ja stenograafia erialal ning täiendanud end Peterburi Riiklikus Tehnoloogia- ja Disaini-ülikoolis kostüümi- ja moekunsti alal.

Liis Laigna (s 1984) on vabakutseline näitleja. Ta on lõpetanud näitleja erialal Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ning töötanud näitlejana Pärnu Endla trupis. Liis on lõpetanud ka õenduse eriala Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis. Alates 2016. aasta sügisest on Liis taas Pärnu Endla näitetrupi liige.

Jim Ashilevi (s 1984) on kirjanik, lavastaja ja näitleja. Ta on lõpetanud Tallinna Ülikooli audiovisuaalse meedia erialal ning Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia lavastaja erialal. Jim on juhtinud mitu hooaega ETV kultuurisaadet OP! ning kuulub Von Krahli Teatri truppi.

Esko Salervo (s 1955) on Soome näitekirjanik ja stsenaarist. Ta on esmalt lõpetanud Helsingi Ülikooli bioloogina ning saanud seejärel Soome Teatrikõrgkoolist dramaturgia litsentsiaadi teadusliku kraadi.

On muuhulgas töötanud Kemi teatri juhina ning Soome Näitekirjanike Liidu juhina. Hetkel töötab Soome Yleisradio programmiarendusspetsialistina.

Taavi Kerikmäe (s 1976) on helilooja, muusik ja muusikaõpetaja. Ta on lõpetanud Eesti Muusika ja Teatriakadeemia magistrantuuri klaveri erialal ning täiendanud ennast Lyoni Kõrgema Riikliku Muusika ja Tantsu Konservatooriumis kaasaegse muusika interpretatsiooni erialal. Taavi on Eesti Muusika ja Teatriakadeemia Nüüdismuusika ja Improvisatsiooni keskuse juhataja.

Hellar Bergmann (s 1970) on vabakutseline näitleja, lavalise liikumise ja lavalise võitluse õppejõud Viljandi Kultuuriakadeemias ning Eesti Muusika ja Teatriakadeemias. Lisaks karate treener (7-kordne Eesti meister). Ta on lõpetanud Venemaa Teatrikunsti Akadeemia (GITIS) näitleja erialal ning omab magistrikraadi lavalises liikumises.

Margus Vaigur (1967) on valguskunstnik. Ta on lõpetanud Viljandi Kultuuriakadeemias valguskujunduse eriala ning töötanud Ugala teatris valgusmeistrina. Hetkel Pärnu Endla valgusala juht ja valguskunstnik.

Innovation
that excites

UUS NISSAN PULSAR

UUS AUTO, UUS KOGEMUS. TÄIUSLIK KAASLANE.

UUS NISSAN PULSAR

See on nii seest kui väljast dünaamiline auto. Kõige ruumikam salong oma klassis ja palju uuenduslikku varustust teevad perega reisimise väga mugavaks. Vaikne ja kergesti manööverdatav Nissan PULSAR on sinu jaoks nagu loodud.

**NÜÜD EI TASU VÄHEMAGA LEPPIDA.
UUS NISSAN PULSAR PANEB SUL PULSI LÖÖMA.**

Teatrijuht Toomas Peterson

Draamajuht Tiit Palu

Muusikajuht Paul Mägi

Balletijuht Mare Tommingas

Lavastusala juht Rait Randoja

Lavatehniline meeskond: Rello Lääts, Kaupo Jalas, Taivo Pöder, Tanel Pärn, Jüri Urbel, Urmas Poom

Dekoratsiooniala: Marika Raudam, Ain Austa, Ahto Eller, Andres Lindok, Terje Kiho, Leenamari Pirn, Katrin Nigumann, Sirje Kolpakova, Aleksandr Karzubov, Indrek Ots, Mart Raja, Armin Luik, Mait Sarap, Tarvo Vassil, Eino Reinapu

Grimm ja soengud Anne-Ly Soo, Erle Vannus, Anne-Marie Kivioja-Noormaa

Kostüümiala Ivika Jõesaar, Liisi Ess, Ruth Rehme-Rähni, Külli Kukk, Edith Ütt, Ivi Vels, Heli Kruuse, Natalja Malinen, Luule Luht, Tia Nuka, Kaire Arujõe, Riin Palumets, Irina Medvedeva, Valentina Kalvik, Inkeri Orasmaa, Daisy Tiikoja, Elli Nöps, Anneli Vassar, Marit Reinmets, Juta Reben, Mati Laas,

Malle Värno, Henn Laidvee

Riietusala Raina Varep, Kai Vahter, Kadri Kangur

Rekvisiidiala Liina Martoja, Kaie Uustal, Ave Liivamägi, Angelika Aun

Valgustusala Andres Sarv, Imbi Mälk, Maris Savik, Taivo Pöder

Heliala Andres Tirmaste, Toivo Tenno, Vladimir Holm

Kavalehe tekstid Anu Tonts

Kavalehe kujundus Andra Seepter

Kavalehe fotod Maris Savik

Kaane- ja plakatifoto Miguel Vallinas

BRONEERI PROOVISÖIT JUBA TÄNA!

autospirit

Autospirit Tartu OÜ

Turu 47, Tartu
tel 734 1422
www.autospirit.ee

NISSANI OMANIK, LIITUGE
BOONUSPROGRAMMIGA!

YOU+ NISSAN
KASULIK SULLE JA SINU AUTOLE NISSAN.EE/YOU+

ROHKEM
ELAMUSI,
ROHKEM
MUSI

Telia on Vanemuise teatri
hooaja peatoetaja

telia.ee

LARSEN
— COGNAC —

TÕELISE
SEIKLEJA VALIK

ALTIA
— EESTI —
Eelilisteks hetkedeks

PRODUIT DE
FRANCE
www.cognac-larsen.fr

TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUJASTADA TEIE TERVIST.

Emakeelne kultuur on hindamatu väärtus.

30. detsembril 2006 asutasime Vanemuise Fondi, et hoida ja toetada Eesti teatrikunsti.
Lubame hea seista fondi käekäigu eest

Olga Aasav, Kalev Kase, Mart Avarmaa, Tartu linn

Vanemuise Fond on loodud teatri töötajate erialase arengu ja koolituse toetuseks.
Fondi on võimalik teha annetusi:

SA Tartu Kultuurkapital / SEB pank 10102052050006 / Sampo Pank 334408570002
Märksõna: VANEMUISE FOND

Vanemuise fond tänab:

Olga Aasavit, Mart Avarmaad, Alar Kroodot, Kalev Kaset, Mati Kermast, Eero Timmermanni,
Tartu linna, Vanemuise advendikontserdil annetajaid.

Aasta toetaja

Aasta toetaja

Aasta toetaja

Ametlik autopartner

Ametlik hotellipartner Tartus

Ametlik hotellipartner Tartus

Ametlik hotellipartner Tallinnas

Postimees

KULTUURIMINISTEERIUM

AS GIGA on Vanemuise Sümfooniaorkestri Kassitoome tasuta suvekontserdi peasponsor.

Lavastuses kasutatakse firma Led Lenser taskulampe.

Viimseni lihvitud liikumine...

vanemuine.ee